

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
12 Пж 598/18
13.03.2019. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Зорице Туцаков и судије Маје Живковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „VB LEASING“ ДОО Београд, ул. Ђорђа Станојевића бр. 12, кога заступа пуномоћник адвокат Владимир Стаменковић из Београда, ул. Саре Бернар бр. 44, против туженог „GRANIMPEKS“ доо Београд, у стечају, ул. Влајковћева број 29., кога заступа пуномоћник адвокат Александар Трандоски из Београда, ул. Нићифора Нинковића број 106, ради утврђења, вредност предмета спора 651.720,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П 1402/2016 од 06.12.2017. године, у седници већа одржаној дана 13.03.2018. године, донео је:

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Београду П 1402/2016 од 06.12.2017.године и списи предмета враћају првостепеном суду ради одржавања нове главне расправе.

Образложење

Побијаном пресудом у ставу I изреке укинута је решење о извршењу Привредног суда у Београду 5 Ив. 102/2015 од 29.01.2015.године у целини. Ставом II одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд утврди да је основано потраживање тужиоца према туженом у износу од 689.354,00 динара са каматом по одредбама Закона о стечају почев од 23.04.2015. године до исплате.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешног и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права. Указује да је првостепени суд заузео погрешно правно становиште, разматрајући спорни однос тако што је пошао од основног правног посла, иако је реч о спору из меничног права. Истиче да је свој захтев поставио полазећи од меничног износа наведеног у издатој меници, а не на основу уговора о финансијском лизингу. Тужени није истакао захтев за поништај менице нити за њен повраћај, па је погрешан закључак првостепеног суда да одбије тужбени захтев за исплату меничне своте. Наводи да и када би се тужиочев захтев заснивао на потраживању из основног правног посла, тужени би био у обавези да тужиоцу исплати дуг из менице, јер је тужилац пружио доказе да је меница попуњена сагласно уговору, па је погрешан закључак првостепеног суда да је поступио противно меничној изјави. Из напред изложеног

предложио је да се побијана пресуда преиначи тако што ће се усвојити тужбени захтев тужиоца а тужени обавезати да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка, заједно са трошковима другостепеног поступка, или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Испитујући законитост и правилност ожалбене пресуде применом члана 386 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374.став 2. тачка 1-3, 5, 7 и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су биле у пословном односу по основу уговора о јемству којим је тужени као јемац платац јемчио за обавезе главног дужника из Уговора о финансијском лизингу од 09.08.2011. године, а који уговор је раскинут једностраном изјавом тужиоца дана 30.06.2014. године. Тужени је као јемац платац преузео уговорну обавезу да као солидарни јемац испуни обавезе дужника, примаоца лизинга по основу уговора о финансијском лизингу који је закључио са тужиоцем. Такође, обавезао се да тужиоцу на име обезбеђења извршења уговора изда три бланко менице са овлашћењем да тужилац исте попуни и преда на наплату.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд закључује да је обележје уговора о јемству његова акцесорност, што значи да јемчева обавеза престаје у моменту када и обавеза главног дужника, без обзира како је она престала. Уговор о финансијском лизингу је престао, након остављеног накнадног рока за испуњење обавезе, једностраним раскидом тужиоца сходно одредби члана 124. Закона о облигационим односима и члана 28. Закона о финансијском лизингу. Првостепени суд сматра да је самим раскидом уговора о финансијском лизингу престала и обавеза туженог као јемца платца, чиме је настала нова законска обавеза за уговорне стране садржана у одредби члана 132. Закона о облигационим односима. Тужилац је имао право да до раскида уговора о финансијском лизингу позове туженог као јемца платца на извршење обавезе главног дужника, али с обзиром да је уговор престао да важи, престао је да важи и уговор о јемству односно тужиочево право да активира примљене менице које је од туженог примио као средство обезбеђења, услед чега је одбио тужбени захтев тужиоца.

Такође, сматра да менична изјава садржи право тужиоца да меницу попуни у складу са уговором о јемству и уговором о финансијском лизингу а с обзиром да су наведени уговори раскинути односно више не важе, тужилац није имао право на испуњење основне обавезе, већ само на евентуалну штету коју мора да докаже сходно општим правилима.

Према налажењу Привредног апелационог суда, основано се у жалби тужиоца наводи да је првостепени суд погрешно применио материјално право, услед чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено. У конкретном случају парничне странке су биле у пословном односу по основу уговора о јемству којим је према чл. 1. Уговора тужени као јемац платац јемчио за све пуноважне и доспеле обавезе главног дужника настале из уговора о финансијском лизингу, заједно са припадајућом каматом, порезом и свим трошковима који настану из или у вези са уговором о лизингу, а све према стању у пословним књигама тужиоца. Ставом 2. је констатовано да је јемац платац у потпуности упознат са обавезама примаоца лизинга, као и да му је уручен примерак Општих услова уз уговор о лизингу. Према

чл. 20.1. Општих услова уговора о финансијском лизингу јемци јемче и одговарају солидарно као јемци платци како за испуњење свих обавеза које прималац лизинга преузео према тужиоцу, тако и свих обавеза које произилазе из или у вези са уговором, ако уговором о јемству није другачије одређено, док је чл. 24.3. прописано да у случају раскида односно сваког превременог престанка уговора, тужилац има право да наплати од примаоца лизинга ненамирен износ лизинг накнаде заједно са накнадом штете, која укључује накнаду имакле добити, коју је тужилац требао остварити да до раскида, односно превременог престанка уговора није дошло. Тужиоцу припада право да одмах и одједном зарачуна и наплати од примаоца лизинга све неплаћене лизинг накнаде а према плану плаћања који је саставни део уговора. Тужени је на име обезбеђења извршења наведеног уговора издао три бланко менице. Тужилац је уговор о финансијском лизингу једностраном изјавом воље раскинуо дана 30.06.2014. године због неиспуњења обавеза од стране главног дужника, односно због неплаћања доспелих лизинг рата, након чега је на основу менице покренуо извршни поступак ради наплате потраживања из основног правног посла. Погрешан је закључак првостепеног суда да је раскидом главног уговора престала обавеза туженог као јемца-платца по основу закљученог уговора о јемству. Тужени је јемац-платац и по члану 1004. став 3. Закона о облигационим односима одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу. Према чл. 997. Закона о облигационим односима уговором о јемству се јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако овај то не учини. Раскид уговора о финансијском лизингу сам по себи не значи да је главни дужник ослобођен своје обавезе за коју је тужени јемчио. Јемство је везано за обавезу за коју се јемчи, а не за постојање уговора. Тужени није ослобођен обавезе исплате доспелих и неизмирених обавеза односно доспеле лизинг накнаде и накнаде евентуалне штете главног дужника до момента раскида главног уговора, с обзиром да се закљученим уговором о јемству на исто и обавезао. Из наведених разлога првостепена одлука је укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће имајући у виду напред изнете примедбе, правилном применом материјалног права, утврдити права и обавезе странака из уговора о финансијском лизингу, утврдити евентуалну штету и трошкове које је тужилац имао услед раскида уговора, односно да ли су исти плаћени и да ли су оправдани, па ће на основу изведених доказа и битних чињеница, донети правилну и закониту одлуку.

Неосновано се у жалби тужиоца указује да је у конкретном случају реч о меничном спору, с обзиром да је у питању бланко меница предата као средство обезбеђења уговора о финансијском лизингу и иста може да се попуни и преда на наплату само под уговореним условима под којима је меница предата.

Како је укинута одлука у делу у коме је одлучено о тужбеном захтеву, од чега зависи и успех странака у спору, то је укинута и одлука о трошковима поступка, а о трошковима целокупног поступка ће првостепени суд одлучити у поновном поступку.

С обзиром на горе наведено, а на основу чл. 391 ст. 1 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци овог решења.

ТВ/НМ/ЕВ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с.р.
За тачност отправка

